

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2012 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kociubiński (spr.)
Sędziowie:	SA Witold Franckiewicz SA Jerzy Skorupka
Protokolant:	Aldona Zięta

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Urszuli Piwowarczyk - Strugały

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2012 roku

sprawy **W. M. (1)**

oskarżonej z art. 264 § 3 k.k., art. 258 § 1 k.k., art. 264 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65§ 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżoną

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 6 czerwca 2012 roku sygn. akt III K 29/09

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że wymierzoną osk. W. M. (1) karę łączną pozbawienia wolności obniża do 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia osk. W. M. (1) od obowiązku poniesienia wydatków za postępowanie odwoławcze, którymi obciąża Skarb Państwa i od opłaty za obie instancje.

UZASADNIENIE

W. M. (1) została oskarżona o to, że:

1. w maju 2005 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza granicami Polski, działając wspólnie i w porozumieniu z trzema ustalonymi oraz innymi nieustalonymi osobami, zorganizowała 2 nieustalonym obywatelom Ukrainy przekroczenie wbrew obowiązującym przepisom prawa granicy państwowej z Rzeczypospolitej Polskiej do Republiki Czeskiej, a następnie do Włoch w ten sposób, iż po otrzymaniu zlecenia przetrzutu cudzoziemców do Włoch odebrała obywateli Ukrainy, których następnie wraz z ustaloną osobą dowiozła w rejon Ś., gdzie następnie przeprowadziła cudzoziemców z Polski do Czech i następnie zawiozła do kraju docelowego w Europie Zachodniej,

tj. o czyn z art. 264 § 3 kk,

2. w okresie od grudnia 2005 r. do 22 lutego 2007 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza granicami Polski, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej brała udział w zorganizowanej grupie przestępczej wraz z obywatelami Ukrainy V. M., S. W., R. R., M. M. oraz z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, mającej na celu popełnianie przestępstw polegających na organizowaniu obywatelom Ukrainy, nielegalnych przekroczeń granicy z Rzeczypospolitej Polskiej do Republiki Czeskiej a następnie do krajów Europy Zachodniej oraz fałszowaniu polskich i zagranicznych dokumentów tożsamości,

tj. o czyn z art. 258 § 1 kk

3. działając czynem ciągłym, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w okresie od stycznia 2006 r. do 22 lutego 2007 r. na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i poza granicami Polski, działając wspólnie i w porozumieniu z M. M., S. W., R. R., ob. Ukrainy V. M. oraz innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu z góry powziętego zamiaru, zorganizowała nie mniej niż 50 obywatelom Ukrainy w tym B. S., O. M., R. V., O. G., D. H. i G. S. i innym nieustalonym osobom, przekroczenie wbrew obowiązującym przepisom prawa granicy państwowej z Rzeczypospolitej Polskiej do Republiki Czeskiej, a następnie do krajów Europy Zachodniej, w ten sposób, iż po otrzymaniu telefonicznego zlecenia przerwania cudzoziemców do kraju Europy Zachodniej od ustalonych i nieustalonych osób, odbierała osobiście cudzoziemców we wcześniej umówionym miejscu i czasie, którym następnie organizowała w Z. zakwaterowanie, przekazywała im oryginalne cudze lub sfalszowane polskie dokumenty tożsamości, w tym wcześniej sfalszowane, na jej zlecenie przez dwóch ustalonych obywateli Ukrainy, po czym wspólnie z R. R. i S. W. przewoziła cudzoziemców w rejon Przejścia G. B. – K., gdzie następnie zlecała M. M. lub S. W. przeprowadzenie obywateli Ukrainy przez granicę polsko-czeską wbrew obowiązującym przepisom, a następnie wspólnie z R. R. lub S. W. odbierała cudzoziemców z wcześniej umówionego miejsca na terytorium Republiki Czeskiej i zawoziła do P. lub kraju docelowego w Europie Zachodniej, w tym:

- w dniu 3 grudnia 2007 r., kontynuując zlecenie ustalonej osoby zorganizowania bezprawnego przekroczenia granicy państwowej obywatelkom Ukrainy B. S. i O. M., przewiozła je wraz z R. R. w pobliże granicy polsko – czeskiej w rejonie B., województwa (...), a następnie po przeprowadzeniu wskazanych cudzoziemek przez S. W. przez granicę polsko-czeską w miejscu do tego nieprzeznaczonym, wspólnie z R. R. odebrała je na terytorium Republiki Czeskiej i przewiozła do P.,

- w dniu 5 grudnia 2007 r. kontynuując zlecenie ustalonej osoby zorganizowania bezprawnego przekroczenia granicy państwowej obywatelom Ukrainy O. G., D. H. i G. S., B. S. i O. M. doprowadziła do przewiezienia wskazanych cudzoziemców przez S. W. w pobliże granicy polsko-czeskiej w rejonie B., województwa (...), gdzie zostali zgodnie z jej ustaleniami, przeprowadzeni przez M. M. przez granicę polsko-czeską, w miejscu do tego nieprzeznaczonym i następnie odebrani na terytorium Republiki Czeskiej przez S. W. i A. P., celem dalszego przerzutu do jednego z krajów Unii Europejskiej

tj. o czyn z art. 264 § 3 kk w zw. z art. 12 kk.

4. działając czynem ciągłym, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w okresie od grudnia 2005 r. do 22 lutego 2007 r. na terenie Rzeczypospolitej Polskiej działając wspólnie i w porozumieniu z ustalonymi obywatelami Ukrainy i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu z góry powziętego zamiaru, sfalszowała nie mniej niż 30 polskich dokumentów tożsamości, tj. polskie prawo jazdy o nr (...) z umieszczoną własną fotografią i inne nieustalone dokumenty tożsamości, w ten sposób, iż po przekazaniu w/w ob. Ukrainy fotografii typu paszportowego zleciła sfalszowanie polskich dokumentów tożsamości poprzez zamieszczenie przekazanej fotografii lub wizerunku osoby ze zdjęcia w dokumencie, a następnie tak sfalszowane dokumenty przekazywała ob. Ukrainy.

tj.o czyn z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

5. w okresie od grudnia 2006 r. do 22 lutego 2007 r. ukrywała cudzy polski paszport wydany dla T. S. ur (...) serii (...) w ten sposób, iż od grudnia 2006 r. będąc w posiadaniu przedmiotowego paszportu nie zwróciła go właścicielowi lub uprawnionemu organowi,

tj.o czyn z art. 276 kk

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 6 czerwca 2012 r. sygn. akt: III K 29/09 orzekł:

I. uznał oskarżoną W. M. (1) za winną popełnienia zarzuconego jej czynu opisanego w pkt. 1 części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 264 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 264 § 3 k.k. wymierzył jej karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. uznał oskarżoną W. M. (1) za winną popełnienia zarzuconego jej czynu opisanego w pkt. 2 części wstępnej wyroku, przyjmując, iż brała ona udział w zorganizowanej grupie przestępczej wraz z obywatelem Ukrainy I. T., S. W., R. R., M. M. oraz innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, tj. czynu z art. 258 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 258 § 1 k.k. wymierzył jej karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

III. uznał oskarżoną W. M. (1) za winną popełnienia zarzuconego jej czynu opisanego w pkt. 3 części wstępnej wyroku, przyjmując, iż działając w zorganizowanej grupie przestępczej wraz z obywatelem Ukrainy I. T., S. W., R. R., M. M. oraz innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami zorganizowała nie mniej niż 30 obywatelom Ukrainy przekroczenie wbrew obowiązującym przepisom prawa granicy państwowej z Rzeczypospolitej Polskiej do Republiki Czeskiej, a nadto że zorganizowane przez nią bezprawne przekroczenie granicy przez B. S. i O. M. miało miejsce w dniu 3 grudnia 2006 r., zaś przez O. G., D. H. i G. S. w dniu 5 grudnia 2006 r., a ponadto przyjmując, że W. M. (1) uczyniła sobie z tego przestępstwa stałe źródło dochodów tj. czynu z art. 264 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył jej karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. uznał oskarżoną W. M. (1) za winną popełnienia zarzuconego jej czynu opisanego w pkt. 4 części wstępnej wyroku, przyjmując, iż działała ona w zorganizowanej grupie przestępczej, a dokumenty sfalszowała w celu użycia ich za autentyczne i przekazania ich obywatelom Ukrainy, którym organizowała przekroczenie granicy Rzeczypospolitej Polskiej wbrew obowiązującym przepisom, tj. czynu z art. 270 § 1 k.k. w zw. za art. 12 k.k. w zw. z art. z art. 65 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył jej karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

V. uniewinnił oskarżoną W. M. (1) od popełnienia zarzuconego jej czynu opisanego w pkt. 5 części wstępnej wyroku.

Łącznie, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., Sąd Okręgowy wymierzył oskarżonej W. M. (1) karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, na poczet której, na podstawie art. 63 § 1 k.k., zaliczył okres jej tymczasowego aresztowania od dnia 22 lutego 2007 r. do dnia 2 stycznia 2008 r.

Sąd Okręgowy zwolnił oskarżoną W. M. (1) od obowiązku poniesienia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonej, zarzucając (cyt. dosł. z apelacji) rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec W. M. (1) kary poprzez wymierzenie jej kary bezwzględnej pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat w sytuacji, gdy uwzględniając zgodnie z dyspozycją art. 53 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 58 § 1 k.k. stopień winy skazanej, stopień społecznej szkodliwości popełnionych przez nią czynów, a także sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstw, zasadnym byłoby orzeczenie kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze z zastosowaniem warunkowego zawieszenia jej wykonania, której orzeczenie winno w zupełności spełnić cele kary.

Wskazując na tak postawiony zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie W. M. (2) następujących kar:

- a) za czyn z pkt. I – 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- b) za czyn z pkt. II - 10 miesięcy pozbawienia wolności,
- c) za czyn z pkt. III - 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- d) za czyn z pkt. IV - 10 miesięcy pozbawienia wolności,

łącznie 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 (pięciu) lat.

Obrońca wniósł także o zwolnienie oskarżonej od obowiązku poniesienia kosztów za postępowanie odwoławcze.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Niezasadny jest zarzut wskazywany w apelacji, że Sąd Okręgowy wymierzył oskarżonej rażąco surowe kary jednostkowe, za przypisane jej w wyroku czyny. Wbrew twierdzeniom zawartym w tym zarzucie, Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił stopień społecznej szkodliwości tych czynów, rodzaj i rozmiar ujemnych ich następstw oraz stopień winy oskarżonej i orzekając o karach za poszczególne przestępstwa prawidłowo stosował dyrektywy zawarte w art. 53 § 1 i 2 k.k. i art. 58 § 1 k.k.

W uzasadnieniu apelacji podnosi się, że: „od strony rozmiaru szkody, rodzaju naruszonych dóbr prawnie chronionych, skutków popełnionych przestępstw, czyny przypisane skazanej nie są przestępstwami szczególnie niebezpiecznymi” (str. 2 apelacji). Stanowisko takie można podzielić, ale nie dowodzi ono zasadności zarzutu wskazanego w apelacji. W kodeksie karnym niewątpliwie znajdujemy typy czynów zabronionych, które są bardziej niebezpieczne dla porządku prawnego od czynów popełnionych przez oskarżoną, co jednak nie stanowi żadnego argumentu przeciwko ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynów oskarżonej, jakiej in concreto dokonał Sąd Okręgowy.

Podnosząc powyższe oraz dalej, że „czyny oskarżonej nie wymagały tak surowego ukarania”, apelujący obrońca nie przedstawia żadnych okoliczności, które wskazywałyby na wadliwość ocen dokonanych przez Sąd Okręgowy, jak również całkowicie pomija zakres sankcji karnej za przypisane oskarżonej czyny. Kary wymierzone przez Sąd Okręgowy znacznie odbiegają od górnego progu zagrożenia i choć ich bezwarunkowa postać zawiera dotkliwy dla oskarżonej element surowości, to nie można przyjąć zarzutu, że Sąd Okręgowy wymierzył oskarżonej kary „szczególnie surowe”. Taki zarzut wynika nie tylko z bardzo uproszczonej oceny stopnia karygodności przypisanej oskarżonej działalności przestępczej, ale także stopnia jej winy i pozostałych okoliczności decydujących o karze. Apelujący obrońca pomija całkowicie rodzaj dobra prawnego, jakie naruszone zostało w wyniku przestępczych działań oskarżonej, koncentrując się wyłącznie na pokrzywdzeniu osób fizycznych. Jako zupełnie nieistotne zdaje się przyjmować obrońca, że czyny oskarżonej godziły w takie dobra chronione prawem jak: wiarygodność dokumentów i porządek publiczny, w tym zwłaszcza ochrona granicy państwowej przed zorganizowanym, niekontrolowanym jej przekraczaniem, co pośrednio godziło także w bezpieczeństwo państwa. Podniesienie w apelacji, że „działanie oskarżonej nie naraziło na szkodę (...) ogólnie pojętych interesów państwa, które w wyniku działalności skazanej nie poniosło żadnej straty” całkowicie abstrahuje od rodzaju przypisanych oskarżonej czynów i nie może być argumentem za trafnością wskazanego w apelacji zarzutu. Z dużym uproszczeniem przedstawia się także w apelacji problem pokrzywdzenia osób w następstwie przestępczej działalności oskarżonej. Nie można zgodzić się z apelującym, że „(...) skazana popełniając zarzucany jej czyn nie obejmowała swoim zamiarem jakichkolwiek negatywnych reperkusji dla innych konkretnych osób. Jej działanie nie naraziło na szkodę innych osób fizycznych” (str. 3 apelacji). Cała przestępcza działalność oskarżonej i pozostałych współdziałających z nią sprawców polegała na wyzysku osób, którym organizowano nielegalne przekroczenie granicy, w wielu przypadkach zdesperowanych trudnymi warunkami bytowania w swoim kraju, którzy całe swoje oszczędności przeznaczali na opłacenie przestępczych „usług” świadczonych przez grupę w której aktywnie uczestniczyła oskarżona. Tego problemu obrońca oskarżonej

najwyraźniej nie dostrzega, a wiąże się on ewidentnie z „negatywnymi reperkusjami dla konkretnych osób”, bo wyraźnie zawiera element materialnego wyzysku, co jest szczególnym elementem pokrzywdzenia. W tym kontekście trafne jest podkreślenie przez Sąd Okręgowy skali przestępczej działalności oskarżonej, obejmującej wiele przypadków zorganizowania nielegalnego przekroczenia granicy i znacznej roli, jaką oskarżona odegrała w ich realizacji. Okoliczności te mają szczególnie obciążające znaczenie przy ocenie czynu przypisanego oskarżonej w pkt III wyroku. Za wymierzeniem oskarżonej kary o bezwzględnym charakterze przemawia również jej wyjątkowa niepoprawność i nieskuteczność wcześniejszego skazania z warunkowym zawieszeniem wykonania kary, za przestępstwa tego samego rodzaju. Do tego dochodzi kolejne postępowanie o przestępstwa z art. 264 § 2 k.k., prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Zielonej Górze.

Biorąc to wszystko pod uwagę oraz uwzględniając zdecydowaną dominację czynu przypisanego oskarżonej w pkt III i ścisły związek tego czynu (ciągłego z art. 12 k.k.) z pozostałymi przypisanymi oskarżonej w zaskarżonym wyroku (czyny z art.270 § 1 k.k. na zasadzie „środka do celu”), a także wysokość kary wymierzonej oskarżonej za czyn z pkt III, uzasadnionym jest na tym poziomie określić także karę łączną, a więc z zastosowaniem pełnej absorpcji. Absolutnie natomiast brak jest jakichkolwiek przesłanek do zakwestionowania wysokości kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzonej oskarżonej za przestępstwo przypisane jej w pkt III. Tak określona przez Sąd Okręgowy kara wyraża trafną ocenę stopnia społecznej szkodliwości tego przestępstwa, składającego się z wielu przestępczych zachowań oskarżonej, prawidłową ocenę stopnia winy oskarżonej oraz wszystkich pozostałych okoliczności decydujących o rodzaju i wysokości kary. Kara wymierzona oskarżonej za powyższy czyn jest sprawiedliwa i celowa. Należy przypomnieć, że rażąca niewspółmierność kary o której mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Na gruncie cytowanego przepisu nie chodzi bowiem o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnice ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (tak zasadnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12.07.2000, II Aka 116/00, Prok. i Pr., wkładka 2002/1/29).

Takiego zarzutu nie można postawić w stosunku do kary wymierzonej osk. W. M. (2) za przypisany jej w pkt III zaskarżonego wyroku czyn z art. 264 § 3 k.k. w zw. z art. 65 k.k., co obliguje zaskarżony wyrok w tej części utrzymać w mocy. Oczywiście jest również, że o rażącej niewspółmierności kary nie można mówić w stosunku do pozostałych kar jednostkowych wymierzonych oskarżonej przez Sąd Okręgowy. Nie odbiegają one od wysokości kar proponowanych w apelacji obrońcy.

Mając to wszystko na uwadze wyrokowano, jak na wstępie. Oskarżono zwolniono od obowiązku poniesienia kosztów za postępowanie odwoławcze, bowiem nie jest w stanie obowiązku tego wykonać.